

15 & 22 februari 2025

Schulden

Veerle

Wietske

We kwamen samen op 15 februari in Brugge en op 22 februari in Antwerpen voor de Volksuniversiteit rond het thema *schulden*. In Brugge was er iemand van het

OCMW aanwezig, in Antwerpen iemand van SAM vzw (Steunpunt Mens en Samenleving). Dat maakte het mogelijk om veel gerichte vragen te stellen en te begrijpen hoe het allemaal werkt. De vrouw van het OCMW gaf vaak een

heldere uitleg. Het was heel fijn dat we met haar konden doorpraten en meer vragen konden stellen. Ze maakte veel duidelijk over hoe schuldbemiddeling verloopt, wat je rechten zijn en waar het in de praktijk-soms misloopt. Ze zei dat heel veel mensen in het OCMW te veel moeten doen. En dat het goed zou zijn dat hulpverleners op huisbezoek gaan, maar dat dat niet altijd gaat.

We leerden dat er geen algemene regels bestaan. Elk OCMW werkt anders, wat verwarrend is voor mensen die hulp zoeken. Dit komt omdat de gemeentes zelf mogen bepalen hoe een OCMW werkt. Sommige regels gelden in de ene stad wel, in de andere niet. Dat maakt het moeilijk om je rechten te kennen of te weten waar je terecht kunt. We hadden het ook over advocaten. De hulp die je krijgt, verschilt van advocaat tot advocaat. Het hangt vaak af van wie jou moet helpen, hoeveel uitleg je krijgt, of je geholpen wordt met je dossier en of je begrepen wordt.

Veel mensen deelden hun ervaringen. Sommigen deden dat stilletjes, anderen met meer kracht. Het onderwerp was moeilijk, en daarom durfden veel mensen niet

meteen te reageren. Toch kwamen er sterke verhalen naar boven. Zoals iemand die naar de rechtbank ging om voor zijn rechten op te komen. Straf dat die persoon dat durfde – dat geeft moed aan anderen. Zulke voorbeelden blijven hangen.

In de namiddag ging het over ‘de verborgen dimensies van armoede’. Dat betekent dat schulden en armoede niet alleen over geld gaan. Ze raken aan alles: je

gezondheid, je familie, je energie. Mensen zijn vaak bang en wanhopig. Ze verliezen het overzicht. Soms weten we zelfs niet meer wat we precies nog hebben of mogen. Het mag en kan niet altijd om een banking app te hebben. Dus

we weten zelf niet altijd hoeveel geld dat we nog hebben en hoeveel er gespaard wordt voor ons. Dat geeft stress. We weten dat het belangrijk is om eerlijk te zijn met je advocaat, maar dat voelt niet altijd veilig. Er werd gezegd dat mensen soms terechtkomen bij de secretaresse van de advocaat.

De stellingen zorgden dat er meer interactie was. Minder mondige mensen kregen zo ook een stem. Doordat Felix rondliep met de micro kon iedereen die wou, iets zeggen. Als ze niets wilden zeggen was het ook duidelijk waar ze stonden. Op het einde deed niet iedereen meer mee. We merkten ook hoe belangrijk het is om het volledige verhaal te horen. Vaak oordelen we snel, zonder te weten wat erachter zit. Doordat mensen verhalen vertelden hebben we veel geleerd van elkaar.

We hadden het ook over communicatie met de hulpverlener. Het ging over hoe moeilijk het is om hulp te vragen en over de schaamte die daar soms bij komt. Het viel ons op hoe weinig mensen weten waar ze recht op hebben. Er werd zelfs gezegd dat het niet altijd doorverteld mag worden. Als je een recht benut, is er

niet altijd genoeg budget om dat voor iedereen te doen. Het is heel belangrijk om iemand te hebben die je vertrouwt en die met je meedenkt. Blijkbaar mag je altijd een vertrouwenspersoon meenemen.

Er kwam veel informatie op ons af. Misschien is het goed om achteraf nog even stil te staan bij wat gezegd is, om samen te kunnen terugdenken. Nu gingen we na het Vierdewereld-lied gewoon naar huis. Het zou fijn zijn om daarna nog wat te kunnen praten met elkaar. Velen zeiden dat ze zich hulpeloos voelen na schuldbemiddeling. De begeleiding stopt vaak plots. Hierdoor komen heel veel mensen terug in de schulden. We hebben vaak niet geleerd hoe we met geld moeten omgaan.

Er waren ook veel positieve dingen gedeeld. Verschillende mensen vertelden dat ze tevreden waren over hun schuldbemiddeling. Er was iemand die vertelde dat de schuldbemiddelaar veel geld heeft gespaard voor haar. Iemand anders zei dat de schuldbemiddelaar haar vaak zelf liet kiezen wat belangrijk was voor haar. Het deed deugd om dat te horen. Er was ook ruimte voor luchtige gesprekken. In Brugge genoten we van een heerlijke kom soep, die de lokale groep had gemaakt.

In Antwerpen verliep alles in een grote universiteitszaal, wat het een meer professionele uitstraling gaf. Al was het wel handiger geweest om de koffie buiten

de zaal te zetten – nu stoorde het soms een beetje.

Wat ons bijbleef is dat er veel kracht zit in het delen van verhalen. Zelfs als het moeilijk is om te spreken. Mensen die nu

hun stem durfden gebruiken, hebben een grote stap gezet. En dankzij de expertise van Wietske, die veel vragen beantwoordde en uitleg gaf over wetten, konden we het thema schulden van verschillende kanten bekijken.

Het was een zware, maar rijke Volksuniversiteit. We hebben afgesloten met het Vierdewereld-lied. Op het einde was er ook een moment waarin de jongeren hun

knutselwerkjes lieten zien. We bedankten samen Marijke. Het was heel goed dat het vlot bereikbaar was, dat er vertaling mogelijk was, en dat we samen zochten naar inzicht, moed en oplossingen. Dit gesprek is nog lang niet af.

Werkten mee aan de echo:

Annie

Ria

Isabelle

Claude

Doris

Greta

Patrick

Francois

Dit verslag is terug te vinden op onze website.

